

Sleva na pojistném pro pracující důchodce od ledna 2025

8.1.2025 - | Česká správa sociálního zabezpečení

Sleva pro důchodce ZAMĚSTNANCE

Zaměstnanec má nárok na slevu na pojistném ve výši 6,5 % ze svého vyměřovacího základu, a to od měsíce, ve kterém splnil stanovené podmínky. Slevu uplatní u svého zaměstnavatele za kalendářní měsíc, v němž o slevu žádá, i za následující měsíce. Za den uplatnění nároku na slevu na pojistném se považuje den, ve kterém zaměstnanec prokázal zaměstnavateli splnění uvedených podmínek, a to doložením rozhodnutí o přiznání starobního důchodu a čestného prohlášení o nároku na výplatu starobního důchodu v plné výši nebo potvrzení plátce důchodu o pobírání starobního důchodu v plné výši s uvedením dne, od něhož výplata starobního důchodu v plné výši náleží. ČSSZ nemůže zaměstnavatelům tyto skutečnosti potvrzovat přímo z důvodu ochrany osobních údajů, navíc není jediným plátcem starobních důchodů.

Slevu nemůže zaměstnanec uplatnit zpětně. Pokud však zaměstnanec u zaměstnavatele nárok na slevu neuplatnil za kalendářní měsíc, v němž byly splněny podmínky nároku na slevu na pojistném, považuje se pojistné ve výši slevy, které zaměstnanec zaplatil, za přeplatek na pojistném (přeplatek nevzniká za kalendářní měsíce, které byly zhodnoceny jako pojistné doby pro přiznání důchodu). Přeplatek vrátí zaměstnanci na základě jeho písemné žádosti příslušná správa sociálního zabezpečení. Žádost zaměstnance musí být doložena potvrzením zaměstnavatele o výši vyměřovacích základů zaměstnance a o skutečnosti, zda byla zaměstnancem uplatněna sleva na pojistném za jednotlivé kalendářní měsíce, které zaměstnanec v žádosti o toto potvrzení uvedl. Zaměstnavatel má povinnost toto potvrzení vydat do 8 dnů ode dne obdržení žádosti.

Sleva pro důchodce OSVČ

Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) mají nárok na slevu 6,5 % ze sociálního pojištění za předchozí kalendářní rok, pokud tyto dvě podmínky splnily v daném kalendářním roce alespoň po jeden celý kalendářní měsíc. Pokud má OSVČ nárok na výplatu starobního důchodu pouze v některých měsících roku (nárok na výplatu důchodu vznikl v průběhu roku), má nárok na slevu na pojistném pouze z poměrné části vyměřovacího základu (ročního), tzn. podle počtu měsíců, ve kterých vykonávala samostatnou výdělečnou činnost a splňovala podmínky pro nárok na slevu.

OSVČ budou uplatňovat slevu vždy **na přehledu o příjmech a výdajích OSVČ** (dále jen „přehled“). Poprvé tak slevu uplatní v roce 2026, kdy budou podávat přehled za kalendářní rok 2025.

Příklad:

OSVČ, jež vykonává samostatnou výdělečnou činnost od 1. 11. 2018, je od 15. 3. 2025 poživatel starobního důchodu, který jí vyplácen v plné výši. Starobní důchod bude v plné výši pobírat po celý zbytek kalendářního roku 2025 a stále bude vykonávat i samostatnou výdělečnou činnost. V roce 2026, kdy bude podávat přehled za kalendářní rok 2025, uplatní prostřednictvím tohoto přehledu slevu na pojistném. Protože podmínky pro slevu na pojistném byly splněny pro kalendářní měsíce duben–prosinec, náleží sleva pouze z poměrné části vyměřovacího základu stanoveného za rok 2025, a to za 9 měsíců výkonu samostatné výdělečné činnosti v roce 2025. Pokud by OSVČ uvedla na přehledu daňový základ ve výši 360 000 Kč, ze kterého je stanoven roční vyměřovací základ pro pojistné ve výši 198 000 Kč, poměrná část vyměřovacího základu připadající na jeden měsíc výkonu

*samostatné výdělečné činnosti (OSVČ vykonávala celý kalendářní rok 2025) pak činí 16 500 Kč (tj. 198 000 / 12). Nárok na slevu na pojistném vznikl za 9 měsíců výkonu samostatné výdělečné činnosti (duben až prosinec), sleva na pojistném proto náleží z vyměřovacího základu ve výši 148 500 Kč (tj. 16 500 * 9). Sleva na pojistném tak činí 9 653 Kč (148 500 * 6,5 %).*

Pokud OSVČ nárok na slevu na přehledu neuplatní, vzniká tzv. přeplatek na pojistném (tj. zaplacené pojistné ve výši slevy). OSVČ může požádat o vrácení přeplatku **do 5 let** po uplynutí kalendářního roku, ve kterém vznikl, pokud nemá jiný splatný závazek (podle § 17 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb.).

OSVČ, která splňuje podmínky pro slevu na pojistném, může také uplatnit **sníženou sazbu pojistného pro placení záloh na pojistné ve výši 22,7 %**. Uplatnění snížené sazby pro placení záloh na pojistné může OSVČ oznámit prostřednictvím tiskopisu (části C) na ePortálu ČSSZ: Oznámení o změně údajů nezbytných pro provádění sociálního zabezpečení OSVČ (ePortal.cssz.cz). Toto oznámení odešle své správě sociálního zabezpečení podle místa trvalého pobytu (okresní pracoviště, které vede evidenci OSVČ). Prvně již může od ledna 2025, pokud je OSVČ již ve starobním důchodu. Nárok na nižší sazbu pojistného pro placení záloh na pojistné vzniká až od kalendářního měsíce, ve kterém OSVČ obdržela rozhodnutí o přiznání starobního důchodu. Pokud OSVČ obdrží rozhodnutí o přiznání starobního důchodu v pozdějším měsíci, než kdy starobní důchod vznikl, může uplatnit sníženou sazbu až od měsíce, kdy obdrží rozhodnutí. Slevu za všechny měsíce, kdy nárok vznikl, pak uplatní při podání řádného ročního přehledu o příjmech a výdajích OSVČ (podle § 15 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb.).

OSVČ v paušálním režimu

Nárok na slevu mají i **OSVČ, které jsou poplatníky v paušálním režimu**. Způsob uplatnění nároku na slevu se liší podle toho, zda je, či není daň z příjmů za daný kalendářní rok rovna paušální dani.

Pokud **NENÍ daň z příjmů rovna paušální dani**, uplatní OSVČ slevu na pojistném na přehledu za daný kalendářní rok stejně jako OSVČ, které nejsou poplatníky v paušálním režimu.

OSVČ, která byla poplatníkem v paušálním režimu a jejíž daň z příjmu za daný kalendářní rok nebyla rovna paušální dani, je povinna podat přehled za daný kalendářní rok, avšak ne dříve než v poslední den lhůty pro podání přehledu (2. května 2026).

Pokud **JE daň z příjmů rovna paušální dani**, uplatní OSVČ slevu na pojistném prostřednictvím žádosti podané příslušné správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu. V žádosti uvede výši slevy a další údaje potřebné pro stanovení výše slevy. Žádost bude ale možné podat nejdříve od 1. května následujícího kalendářního roku, za který slevu na pojistném uplatní. Nárok na slevu zanikne, nepodá-li žádost do 5 let po uplynutí kalendářního roku, za který vznikl nárok na slevu. Nárok na slevu na pojistném (na její vyplacení) vznikne pouze za předpokladu, že bude mít uhrazeno veškeré pojistné z vyměřovacího základu stanoveného podle ustanovení § 5b odst. 3 uvedeného zákona za tento rok (veškeré pojistné stanovené ve výši vyměřovacího základu stanoveného pro paušální pásmo, podle kterého je stanovena paušální daň). Žádost proto bude zveřejněna až v roce 2026.

OSVČ v paušálním režimu hradí zálohy na pojistné prostřednictvím paušálních záloh, které zasílá orgánu finanční správy, a proto **nemá nárok na sníženou sazbu pro měsíční zálohy** na pojistné – paušální platby – a je povinna hradit paušální zálohy v plné výši dle stanoveného pásma pro paušální zálohy.

K 31. 12. 2024 skončil nárok na zvýšení důchodu o 0,4 % za odpracovaných 360 dnů

Pokud důchodce získal 360 kalendářních dnů pojištění (výdělečné činnosti) souběžně s pobíráním starobního důchodu v plné výši, měl nárok na zvýšení starobního důchodu o 0,4 % výpočtového základu. Tento benefit bylo možné získat podle právní úpravy, pouze pokud byla splněna podmínka získání

360 dnů pojištění nejpozději do 31. 12. 2024 včetně. Žádost o toto zvýšení může podat až 5 let zpětně. Pokud důchodce získal do 31. 12. 2024 jen část z 360 dnů (např. 300 dnů), nárok na zvýšení starobního důchodu již nevznikne, a to ani poměrně.

https://www.cssz.cz/web/cz/uvod/-/asset_publisher/GQ48v1KeNe0J/content/id/2875320